

Aprob,
Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Casa de Tip Familial „Sf. Gheorghe” Sebeș (județul Alba)

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei la Casa de Tip Familial „Sf. Gheorghe” Sebeș (județul Alba), este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1), art.33 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, instituția Avocatul Poporului, prin Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție a efectuat la data de 17 octombrie 2018, o vizită la Casa de Tip Familial din cadrul Așezământului "Sfântul Gheorghe" Sebeș (județul Alba).

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, doamna [redacted] -jurist, doamna [redacted] -medic, domnul [redacted] -psiholog, doamna [redacted] -asistent social, colaborator extern și doamna [redacted], reprezentant al Organizației Neguvernamentale Fundația "Un Copil, o Speranță" UCOS Sibiu.

Vizita a avut ca obiective respectarea dreptului la asistență medicală și psihologică, integrarea familială și socială, prevenirea tratamentelor inumane și degradante prin săvârșirea oricăror forme de abuz și neglijență, protecția juridică a beneficiarilor.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Casa de Tip Familial din cadrul Așezământului "Sfântul Gheorghe" Sebeș situată în localitatea Sebeș (județul Alba) este un serviciu de tip rezidențial, fără personalitate juridică, pentru ocrotirea copiilor aflați în situații de risc. CTF este organizată pe model familial, fiind aflată în subordinea Asociației Filantropia Ortodoxă Alba Iulia, organizație cu statut de utilitate publică care furnizează și asigură servicii sociale primare, activități de identificare a nevoii sociale, informare, consiliere, găzduire, activități de satisfacere a trebuințelor primare, educație formală și informală, sprijin afectiv și emoțional. Printre serviciile sociale specializate descrise în activitatea asociației se regăseau recuperarea, ergoterapia, suportul și asistența pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, serviciile educative, socializarea, dezvoltarea abilităților sociale, orientare profesională, mediere socială, servicii recreative și de petrecere a timpului liber, refacerea legăturilor cu familia și reintegrarea socială.

Casa de Tip Familial a fost înființată în data de 1.12.2008 conform Hotărârii Filialei Filantropia Ortodoxă Sebeș. Activitatea casei a fost întreruptă o perioadă de timp pentru amenajări și și-a reluat activitatea începând cu data de 20.09.2017 în baza Hotărârii Filialei Filantropia Ortodoxă Sebeș ca urmare a încheierii lucrărilor de amenajare a spațiului. Așezământul "Sfântul Gheorghe" deținea certificat de acreditare, iar Centrul își desfășura activitatea în baza Licenței de Funcționare, cu valabilitate până în anul 2022, eliberată de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție. Imobilul în care funcționează serviciul social este proprietatea statului român (municipiul Sebeș), fiind dat în folosință gratuită Asociației „Filantropia Ortodoxă” Sebeș. Acesta cuprindea pe lângă Casa de Tip Familial, un Serviciu de Îngrijire la Domiciliu pentru Persoane Vârstnice, Serviciul de Îngrijire la Domiciliu pentru Persoane Adulte cu Dizabilități și un Centru de Zi.

Centrul, cu o suprafață totală de 488,9 mp, își desfășoară activitatea într-o singură clădire etajată, structurată astfel: la parterul clădirii: sală de petrecere a timpului liber și de desfășurare a activităților, hol, biroul asistentului social, biroul responsabilului de centru, bucătăria și sala de mese, depozit de alimente, o cameră de zi, grup sanitar pentru personal, sală de studiu, două grupuri sanitare și un dormitor cu patru paturi. Etajul clădirii cuprindea trei dormitoare (două camere pentru băieți și o cameră pentru fete), fiecare cu câte trei paturi și două băi - una pentru băieți și una pentru fete- un izolator, două holuri, precum și o capelă în care responsabilul de centru desfășura serviciile religioase. Astfel se respectau standardele de cazare cu privire la numărul maxim de paturi într-o cameră.

Centrul dispunea de încălzire proprie, asigurată de două centrale termice. La momentul vizitei spațiile aveau un aspect curat, îngrijit, aerisit și erau dotate corespunzător nevoilor copiilor, băile beneficiau de produsele de igienă necesare precum și de mașină de spălat rufe. Camerele, zugrăvite în anul 2016, erau personalizate, mobilate și decorate corespunzător încât asigurau un climat cât mai aproape de cel familial (paturi, dulapuri, birou, masa de machiaj cu oglindă în camerele de fete). Fiecare cameră era dotată cu un televizor.

Spațiile comune asigurau condiții optime de confort fiecărui beneficiar, corespunzător nevoilor proprii, exista de asemenea un spațiu de joacă și mobilier adecvat

vârstei. Cu privire la acțiunile de dezinfecție, deratizare și dezinfecție exista un contract cu o firmă, care la fiecare 6 luni executa aceste servicii.

Centrul deținea 4 camere de supraveghere video în spațiile comune (holul central, exterior), materialul înregistrat fiind stocat pentru o perioadă de 4 săptămâni.

Echipa de vizită a avut întreveneri cu responsabilul Centrului, domnul Marin Gheorghe, precum și cu asistentul social, cu asistentul de cercetare și cu beneficiarii Centrului.

Casa de Tip Familial din cadrul Așezământului „Sfântul Gheorghe” Sebeș avea la momentul vizitei 7 angajați (pedagogi sociali, asistent social, bucătar și un ajutor de bucătar) și 3 posturi vacante de pedagog social. Pe timpul nopții un singur angajat al personalului asigură supravegherea beneficiarilor. **De menționat că, personalul nu beneficiase de cursuri de pregătire profesională și cursuri de prim ajutor în perioada 2017-2018.** Potrivit MOF, *personalul este instruit cel puțin semestrial cu privire la formarea și controlul comportamentului copiilor în concordanță cu particularitățile de vârstă și cu nevoile individuale ale copiilor, inclusiv cele determinate de prezența unor dizabilități sau comportamente dificile.* Din discuțiile cu personalul, în special cu asistentul social, a reieșit că aceștia cunoșteau prevederile Metodologiei de Organizare și Funcționare a Casei de Tip Familial Sf. Gheorghe Sebeș și ale Regulamentului de Ordine Interioară, procedura în cazul izolării și mijloacele utilizate.

Capacitatea totală a casei era de 16 locuri, iar la momentul vizitei găzduia un număr de 16 copii cu vârste cuprinse între 4 și 18 ani (9 băieți și 7 fete). Admiterea în centru se realiza în baza sentinței instanței judecătorești sau în baza hotărârii Comisiei pentru Protecția Copilului din cadrul D.G.A.S.P.C. Alba, în regim de urgență. Printre criteriile care trebuiau să le întrunească beneficiarii erau: vârsta 3–26 ani, copii abuzați, neglijați sau exploatați, familie de proveniență carentată, fără tulburare psihotică acută sau cronică, fără retard psihic moderat sau profund.

Astfel, la data vizitei, un beneficiar care a împlinit vârsta de 18 ani chiar în acea zi avea depusă o cerere pentru a continua să primească găzduire și servicii în centru în vederea continuării studiilor. **Din totalul beneficiarilor, doi copii dețineau certificat de încadrare în grad de handicap și unul era în curs de evaluare. Doi dintre beneficiari urmau să fie**

transferați într-un centru care furniza servicii sociale, recuperare și reabilitare pentru copiii cu grad de handicap, pe baza propunerii transferului de către managerul de caz, documentele întocmite cu acest scop regăsindu-se în dosarul de la instanță, sentința judecătorească urmând a se pronunța până la sfârșitul anului 2018. Pentru un alt beneficiar exista o solicitare de întoarcere în Casa de Tip Familial „Sfântul Ilie” din Aiud.

Echipa de vizită a fost informată că zece dintre copii au fost transferați odată cu restrângerea activității Casei de Tip Familial din cadrul Așezământul Social "Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul" - Aiud, având dispoziție de urgență (5 grupe de frați) conform Hotărârii din 2017 a Adunării Generale a Așezământului "Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul" - Aiud. Doi beneficiari au fost admiși în regim de urgență în urma preluării din propriile familii în care au suferit abuzuri. Doi frați au fost transferați de la Centrul de Plasament din Blaj Mănărade. Din discuțiile avute cu copiii a rezultat că au fost informați despre acest transfer, au fost aduși în vizită la noul centru pentru acomodare și au beneficiat de consiliere în vederea transferului. **Au existat câțiva copii, care în mod individual și-au exprimat nemulțumirea față de această măsură, declarând că atunci când au fost informați cu privire la transfer, li s-a spus că se va închide Casa de Tip Familial în care au locuit și că toți beneficiarii vor fi mutați. Ulterior, au constatat că doar unii dintre beneficiari au fost transferați, iar casa nu a fost închisă, generând astfel nemulțumiri unora dintre copii. Prin urmare echipa de vizită recomandă reprezentanților centrului să explice copiilor importanța schimbărilor majore din viața lor și impactul mutării într-un alt centru, cu persoane și locuri noi și pierderea legăturii cu vechiul centru.**

La începutul vizitei, din totalul de 16 copii, 8 erau plecați la școală de dimineață, iar ceilalți 8 mergeau la școală după-amiaza. Referitor la menținerea legăturii copiilor cu familia, responsabilul de centru a menționat că foarte puțini, aproximativ 4-5 dintre beneficiari mențineau legătura prin telefon cu frații și părinții. Acest lucru a fost confirmat și de beneficiari. Din interviurile avute cu beneficiarii a reieșit că sunt mulțumiți de condițiile pe care le au la centru, de relația cu personalul centrului, de mâncare, de faptul că beneficiază de bilete de voie.

În ceea ce privește asistența medicală

Casa de Tip Familiar Sebeș dispunea de Autorizație Sanitară de Funcționare în termen de valabilitate. Copiii erau înscriși la medicul de familie din cartier. În cazul unor îmbolnăviri erau însoțiți la cabinetul medical de un angajat al Casei, cel mai frecvent de asistentul social, erau consultați și primeau consiliere medicală și tratament. Dacă era recomandat, tratamentul injectabil era administrat de asistentul medical al medicului de familie. În cazul necesității unei consultații de specialitate sau efectuării unor investigații paraclinice, în baza biletului de trimitere emis de medicul de familie, copilul, însoțit de asistentul social, era transportat cu mașina Casei la o unitate medicală din oraș sau din altă localitate. **Numărul de telefon și adresa cabinetului medicului de familie și al medicului stomatolog nu erau afișate la loc vizibil, așa cum este prevăzut în Procedurile de implementare a Standardului 12 (12.8).**

Așezământul dispunea la etaj de un Izolator dotat cu un pat, 2 dulapuri, 2 comode și un dulap în care erau depozitate medicamentele copiilor (pe ambalaj aveau inscripționate numele beneficiarului și modul de administrare). Dulapul era nesecurizat, fapt pentru care se recomandă depozitarea medicamentelor într-un loc la care copiii să nu aibă acces. Medicamentele erau achiziționate prin grija Casei conform prescripției medicale fiind în termen de valabilitate. Izolatorul nu dispunea de grup sanitar propriu, masă și scaun, fiind îndeplinită parțial cerința Standardului 12, în care se stipulează între altele că în cazul îmbolnăvirilor de boli infecto-contagioase, și care nu necesită spitalizare, copilul este izolat, într-un spațiu special amenajat (o cameră utilată cu toate facilitățile, și eventual, acces separat la camera de toaletă). Încăperea se încuia cu lacăt.

În perioada anilor 2017-2018 nu au fost solicitări la Serviciul Unic de Urgență 112, nu au fost înregistrate decese, suicide, tentative de suicid.

Cu privire la asistența stomatologică, aceasta era asigurată printr-un parteneriat cu un medic stomatolog, tot din cartier, însă s-a constatat că cel puțin trei dintre beneficiari aveau afecțiuni dentare avansate, deci se impunea prezentarea copiilor la consult stomatologic.

La nivelul casei era un Registru medical în care se consemnau prezentările beneficiarilor la cabinetul medicului de familie, la alte cabinete de specialitate sau la Unitatea de Primiri Urgențe, tratamentul recomandat și alte precizări cu caracter medical. **Nu era consemnat diagnosticul, astfel nu se putea ține o evidentă a afecțiunilor medicale.** Conform documentelor medicale consultate erau doi beneficiari încadrați în grad de handicap neuropsihic grav și un beneficiar cu afecțiune neurologică în curs de evaluare la Serviciul de Evaluare Complexă a Copilului cu Dizabilități din cadrul D.G.A.S.P.C. Alba.

În cadrul Centrului beneficiarii nu aveau întocmite fișe medicale, acestea aflându-se la cabinetul medicului de familie. Tratamentul medicamentos era administrat de către angajați, conform recomandărilor medicilor, centrul neavând angajat asistent medical, ori conform *Procedurilor de implementare a Standardului 12(12.3)- PIS pentru sănătatea copilului* are anexată o fișă medicală în care sunt trecute toate informațiile referitoare la antecedentele personale fiziologice și patologice ale copilului și familiei sale, imunizările, bolile, rănirile accidentale, alergiile sau reacțiile adverse la administrarea unor medicamente, rezultatele analizelor anterior și pe perioada șederii copilului în SR. Administrarea medicamentelor era consemnată în Registrul de tratamente, cu numele copilului, denumirea medicamentului, doza, ora administrării, având în vedere și programul școlarilor, și semnătura persoanei care l-a administrat. **Nu erau consemnate refuzurile de tratament,** conform *Standardului 13(13.8)- În fișele medicale ale copiilor se consemnează obligatoriu motivele și momentele în care medicația nu este administrată sau întreruptă.*

Urmare a aspectelor constatate, echipa de vizită recomandă angajarea unui asistent medical, situație care ar asigura o asistență medicală de specialitate, completarea fișelor medicale și consemnarea refuzurilor de tratament.

Personalul Casei a prezentat echipei un Dosar cu documente medicale/copii și radiografii. La Dosarul individual al copilului erau atașate documente medicale (scrisori medicale, ieșiri din spital, certificate de handicap). Astfel, din verificarea documentelor medicale și a Registrului de tratamente, doi beneficiari primeau tratament cronic cu medicație psihotropă, alți trei beneficiari primeau tratament trofic cerebro-vascular. Un

beneficiar la primirea în centru prezenta enurezis pentru care a primit tratament, încheiat în urmă cu două luni, această problemă de sănătate fiind rezolvată.

În *Registrul de evenimente deosebite* erau consemnate detaliat evenimentele cu caracter medical, însă cu excepția descrierii acestor evenimente nu erau consemnate întotdeauna detalii despre măsurile luate. În urma studierii Registrului de evenimente deosebite s-au reținut următoarele:

În luna septembrie 2017 unul din copiii transferați de la CTF „Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul” Aiud, ce era cu medicație psihotropă, a prezentat simptome care i-au alarmat pe angajații CTF Sebeș, motiv pentru care copilul a fost transportat pentru examinare medicală la Secția de Pediatrie a Spitalului de Urgență Alba Iulia. Ca urmare a investigațiilor de specialitate, medicația psihotropă i-a fost modificată. Având în vedere această situație **echipa de vizită recomandă ca în cazul copiilor transferați între centre, să se solicite istoricul medical al minorilor.**

Un eveniment deosebit menționa alunecarea unui minor pe treptele de la etajul Casei. În urma traumatismului, acesta a avut pierdere de cunoștință motiv pentru care a fost transportat la Spitalul Municipal Sebeș pentru investigații. **Ca urmare a acestui accident echipa de vizită a considerat că treptele prezintă risc de alunecare și trebuie acoperite cu material anti alunecare pentru a nu pune în pericol integritatea fizică atât a beneficiarilor cât și a personalului.**

O beneficiară a fost prezentată de mai multe ori la Serviciul de Urgență Sebeș pentru somatizarea unor stări emoționale, autoagresiuni și a unor lipotimii ca urmare a consumului de alcool. Aceeași persoană și-a exprimat îngrijorarea pentru o posibilă sarcină. În urma discuțiilor avute cu coordonatorul Casei beneficiara a refuzat o examinare de specialitate sau folosirea unui test de sarcină. **Luând în considerare cele de mai sus se recomandă intensificarea acțiunilor de prevenție și informare pentru preîntâmpinarea unor evenimente nedorite,** conform *Procedurii de implementare a Standardului 12(12.4) – Fiecare copil beneficiază de educație pentru sănătate, inclusiv despre efectele nocive ale fumatului, consumului de alcool, droguri, despre hepatită, infecție HIV/SIDA, infecțiile cu*

transmitere sexuală, protejarea propriei persoane de diverse prejudicii, acțiuni de intimidare și abuz în interiorul sau în afara SR.

Cu privire la informarea beneficiarilor adolescenți despre riscurile vieții sexuale, coordonatorul Așezământului a precizat faptul că doi specialiști din partea D.G.A.S.P.C. Alba, în anul 2018, au vizitat Centrul pentru a informa beneficiarii pe tema vieții sexuale și a contracepției, iar la sfârșitul vizitei, au fost distribuite beneficiarilor prezervative și anticoncepționale.

Din discuțiile individuale cu copii, membrii echipei de vizită au reținut că beneficiarii au afirmat că primesc tratament medicamentos. Tot în cadrul interviurilor, s-a încercat comunicarea cu doi minori, dialogul fiind foarte dificil datorită unor **tulburări de limbaj** și a unei afecțiuni rino-faringiene acute, pentru care unul din cei doi copii primea tratament. Astfel, **echipa de vizită a recomandat ca în aceste cazuri să se inițieze colaborări cu logopezi în vederea realizării unor evaluări logopedice și terapii a limbajului.**

Alimentația beneficiarilor cazați în centru

Copiii beneficiau de trei mese principale și două gustări, meniul era diversificat. Alimentația primită era una echilibrată din punct de vedere cantitativ și calitativ, ținându-se cont de vârsta, nevoile și preferințele beneficiarilor. Copiii puteau participa la activitățile de pregătire și servire a mesei în conformitate cu standardele minime de calitate așa cum era cuprins în Programul de intervenție pentru dezvoltarea deprinderilor pentru viața independentă. Medicul din echipa de vizită a gustat din hrana destinată prânzului, aceasta având gust plăcut, cu consistența și aspectul conforme meniului: ciorbă de varză cu smântână, spanac cu ochiuri. Copiii intervievați s-au declarat mulțumiți de calitatea mâncării. În situațiile de necesitate, în afara orelor de servire a mesei, aceștia aveau posibilitatea de a lua mâncare în bucătărie (gem, margarină, pate, miere, pâine). Conform informațiilor primite, nu au existat deficiențe în asigurarea produselor alimentare.

Meniul se întocmea pentru două săptămâni, avea două variante și era propus de bucătar în funcție de preferințele și sugestiile copiilor. Meniul era aprobat de medic și de coordonator. Model de meniu: mic dejun–omletă mozaic, brânză topită, pâine, ceai; gustare

ora 10- fructe de sezon; prânz-ciorbă de păstăi, mămăligă cu brânză și smântână/cartofi cu ouă; gustare ora 16- gogoși; cașcaval pane, cartofi. La data vizitei nici o persoană nu avea recomandare de regim alimentar. Un beneficiar al casei dorea să nu consume carne, ca urmare i se pregătea un meniu separat.

Sala de mese avea în dotare 4 mese cu scaune, chiuvetă cu materiale de igienă, cuptor cu microunde. Probele alimentare erau păstrate în recipiente curate, închise etanș și corect etichetate, timp de 72 de ore în frigiderul destinat acestui scop, cu grafic de temperatură afișat.

Bucătăria era dotată corespunzător. O dată pe săptămână vesela era dezinfectată în soluție de cloramină. Magazia de alimente era dotată cu frigider, ladă frigorifică, rafturi metalice pentru păstrarea alimentelor neperisabile. Acestea au fost verificate prin sondaj, niciunul nu avea termenul de valabilitate depășit. Bucătarul și ajutorul de bucătar aveau avizul de medicina muncii pe anul în curs. Apa provenea din rețeaua publică de alimentare a orașului și la fiecare 6 luni se făcea analiza apei.

În ceea ce privește asistența psiho-socială

Din declarațiile asistentului social și ale șefului de centru, dosarele unor copii erau păstrate la centru iar alte dosare se aflau la managerul de caz, la sediul D.G.A.S.P.C. Alba, respectiv la instanță, fapt confirmat telefonic și de managerul de caz.

În cuprinsul dosarelor copiilor din cadrul CTF „Sf. Gheorghe” Sebeș existau atât planuri individualizate de protecție (PIP-uri), cât și programe de intervenție specifică (PIS-uri) pe următoarele componente: educație; socializare și timp liber; deprinderi de viață independentă; sănătate și menținerea legăturii cu familia. Modul de realizare a obiectivelor prevăzute în PIS-uri era reflectat în Rapoartele de reevaluare trimestrială întocmite de asistentul social al centrului pe componentele educație; socializare și timp liber; deprinderi de viață independentă; sănătate, respectiv de către managerul de caz din cadrul D.G.A.S.P.C. Alba pentru componenta menținerii legăturii cu familia. Existau de asemenea procese verbale întocmite cu ocazia evaluărilor PIS-urilor pentru dezvoltarea deprinderilor

de viață independentă cu obiective pe 12 luni, cu evaluări și concluzii, în unele cazuri cu precizarea ”parțial îndeplinit”. Existau PIS-uri pentru sănătatea minorului, PIS-uri pentru socializare și petrecerea timpului liber și PIS-uri pentru educația minorului. Rapoartele de monitorizare ale managerului de caz se regăseau în conținutul dosarelor. Tot la dosarele copiilor se aflau alte documente precum adeverințe medicale, rapoarte de învoire, dispoziții de învoire, rapoarte de monitorizare, anchete sociale la domiciliul părinților, raport de întrevedere, fișă de revizuire PIP. Fișele de revizuire ale PIP-urilor erau semnate de managerul de caz și șeful serviciului cu aspecte privitoare la protecția copilului, educație, dezvoltarea deprinderilor de viață, cu termen de revizuire la 12 luni.

Cu privire la menținerea legăturilor cu părinții, familia lărgită și alte persoane importante sau apropiate față de copii, s-a constatat faptul că personalul și conducerea CTF-ului acordau sprijin copiilor și încurajau să mențină legătura cu familia biologică, cu cea lărgită, dar și cu alte persoane importante din viața acestor copii. CTF-ul avea o procedură de menținere a legăturilor cu părinții, familia lărgită și alte persoane importante sau apropiate față de ei pe care, atât din declarațiile șefului de centru și ale asistentului social, cât și din declarațiile copiilor intervievați rezulta că o și implementează.

Echipa de vizită a realizat interviuri cu 14 dintre beneficiarii centrului, de diferite vârste, într-un spațiu care asigura confidențialitatea. Copii au declarat că au beneficiat de asistență psihologică de grup, că sunt implicați în stabilirea meniurilor, că li se respectă dreptul de a beneficia de învoiri în oraș, că nu au probleme în asigurarea necesarului de alimente, în achizițiile de bunuri personale, produse igienico-sanitare, rechizite pentru nevoile școlare sau bani de buzunar, că erau prezentați imediat la medic în caz de îmbolnăvire și primeau tratament. Unii dintre beneficiari erau orfani, alții aveau părinți plecați în străinătate sau săvârșiseră infracțiuni pentru care au fost condamnați la pedeapsa cu închisoarea. **Beneficiarii nu aveau acces la un calculator pentru efectuarea unor teme școlare. În consecință considerăm că se recomandă sprijinirea beneficiarilor în efectuarea temelor și permiterea utilizării calculatorului pentru efectuarea unor teme școlare sau activități de joc/relaxare în interiorul centrului.** Dintre cei mai mari, unii dețineau telefoane personale cu acces la internet. În ceea ce privește îmbrăcămintea, încălțăminte, rechizitele și alte echipamente necesare, copiii erau mulțumiți de modul în

care centrul gestiona aceste aspecte și de faptul că participau la alegerea și cumpărarea produselor.

În interviurile acordate, aceștia au relatat cum păstrează legătura cu familia, cu prietenii dar și cu alte persoane importante pentru ei. Tot din interviurile acordate de acești copii, a reieșit faptul că unii dintre ei erau vizitați, alții mențineau legătura telefonic atât cu părinții, bunicii, cât și cu alte rude.

Atât copiii, cât și șeful de centru și asistentul social au relatat cum copiii începând cu vârsta de 13 ani, primeau bilete de voie pentru învoiri în oraș, întâlniri cu prietenii din comunitate. Biletele de voie se eliberau în fiecare zi a săptămânii pentru o perioadă de maxim trei ore, iar pentru weekend se putea prelungi la 5 ore de învoire. Chiar la momentul vizitei, una din fete avusese o ieșire cu prietenii din comunitate (în special colegi de clasă) ca să-și sărbătorească ziua de naștere. Copiii au declarat că primesc bani de buzunar pe care îi administrează cum doresc. Au existat și învoiri pentru a merge în familie pe o perioadă mai lungă, de exemplu pentru 7 zile în cazul a doi frați, pe baza unei anchete sociale prealabile făcute la familie. Asociația beneficia de două automobile cu care copiii erau deplasați în locuri de interes, la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Municipal, în timpul liber la unele activități recreative în alte orașe și chiar la familiile acestora, pe distanțe mai lungi.

În anul 2018 a existat un singur caz de absență fără permisiune când a fost solicitată intervenția Poliției prin serviciul telefonic 112. Astfel unul dintre beneficiari, cu vârsta de 16 ani, după terminarea programului școlar nu s-a deplasat spre casă petrecând câteva ore pe un câmp (conform declarației sale, ”pentru a se plimba”), fiind identificat în acest interval de către angajații centrului care au plecat în căutarea lui. Nu au existat situații de aplicare a unor sancțiuni pentru beneficiari. Potrivit declarațiilor reprezentanților centrului, într-un alt caz, un beneficiar nu a s-a reîntors la timp conform orelor înscrise pe biletul de voie și în consecință nu a primit bilet de voie a doua zi. În Registrul de absență fără permisiune erau consemnate alte două cazuri de nerespectare a programului, situație în care nu a fost necesară anunțarea poliției deoarece beneficiarii s-au reîntors în centru în scurt timp (maxim o oră). **Totodată, pentru prevenirea plecărilor din centru fără permisiune, s-a constatat că au existat acțiuni, informări ale poliției de proximitate în cadrul centrului. Se**

recomandă intensificarea măsurilor din partea personalului pentru prevenirea unor evenimente de părăsire a centrului fără permisiune.

Pentru a facilita vizitarea copiilor de către familie, centrul pune la dispoziția acestora o încăpere. Monitorizarea vizitelor era evidențiată de registrul de vizite existent la centru. **De menționat că registrul nu conținea suficiente informații cu privire la realizarea vizitei, necesitând o completare corespunzătoare.**

În legătură cu *dimensiunea educațională*, au fost remarcate la CTF „Sf. Gheorghe” Sebeș următoarele aspecte: toți copiii frecventau o formă de învățământ 2 -grădinița și 14 -școala respectiv învățământul liceal și profesional. Existau încheiate parteneriate cu unitățile de învățământ unde copiii învățau, erau încurajați și stimulați să frecventeze școala/grădinița, să participe atât la activitățile școlare cât și la cele extrașcolare, exista un registru de “evidență școlară” în care asistentul social monitoriza situația școlară a fiecărui copil (absențe/note).

Însă, trei dintre beneficiarii centrului, elevi în ciclul liceal au rămas repetenți în urma numărului ridicat de absențe nemotivate și scăderea notei la purtare. Reprezentanții centrului au declarat că nu au fost informați cu privire la numărul ridicat de absențe în timp util. Conform documentelor consultate au existat colaborări cu școala, întreveneri cu cadrele didactice, în luna martie 2018 asistentul social și șeful centrului au mers la școală, D.G.A.S.P.C. a solicitat situația școlară a elevilor, iar școlile au trimis situația școlară a elevilor. De asemenea, reprezentanții centrului au solicitat profesorului consilier școlar din cadrul Cabinetului de Consiliere Psihopedagogică desfășurarea unor ședințe de consiliere cu beneficiarii cu risc de repetenție, primind răspuns cu planificarea ședințelor de consiliere la dosar existând și fișe de caracterizare psihologică, fișe psihologice. **Echipa de vizită a recomandat intensificarea colaborării directe cu instituțiile de învățământ și cabinetele școlare de asistență psihopedagogică în vederea reducerii absenteismului, a îmbunătățirii situației școlare și prevenirii repetenției sau a abandonului școlar. Ca urmare a vizitei au fost trimise adrese Inspectoratului Școlar Județean Alba și Centrului Județean de Resurse și Asistentă Educațională în vederea monitorizării situației școlare a beneficiarilor centrului și a implementării unor măsuri educaționale de reducere a riscurilor repetenției.**

Programul Individualizat de Protecție al fiecărui copil avea anexat programul educațional (PIS educație), Raportul de monitorizare trimestrială precum și Raportul de reevaluare pe componenta educație realizat de asistentul social al centrului.

CTF-ul asigura condiții adecvate pentru pregătirea temelor școlare: spațiu individual de studiu, mobilier adecvat; echipamente. Educatorul urmărea pregătirea temelor școlare și la solicitarea copiilor, asigura sprijin pentru realizarea acestora.

Atât din discuțiile cu personalul CTF-ului, cât și din interviurile cu copiii rezulta că aceștia participau la activitățile extrașcolare organizate atât de școală, cât și în cadrul CTF-ului. Exista la sediu un Registru cu activități extrașcolare ce cuprindea activități precum: participare la echipa de fotbal a școlii, plimbare prin orașul Alba Iulia, activități în zăpadă, vizită la Sibiu, sărbătorirea unor evenimente, cursuri de dans popular.

În ceea ce privește implicarea copiilor în luarea deciziilor care priveau centrul, era constituit Consiliul Copiilor (au fost prezentate documentele care atestau acest fapt), iar acesta era consultat conform standardelor, periodic sau de câte ori era nevoie pentru luarea deciziilor care îi priveau pe toți copiii.

Cu privire la consultarea următoarelor registre: Registrul de sesizări și reclamații, Registrul de activități extrașcolare, Registrul vizite școală, Raportele de tură predare și primire, Registru evenimente deosebite, Registrul de evidență a voluntarilor, Registrul de evidență școlară, Registrul de evidență a copiilor, Registrul de învoiri în familie, Registrul - Consiliul copiilor, Registrul de sugestii meniuri, acestea erau completate corespunzător, fără să fie identificate neconcordanțe, răspundeau exact solicitărilor din standarde, unele chiar conțineau informații suplimentare (precum situațiile școlare) pentru a fi de folos asistentului social în monitorizare.

Cu referire la *asistența psihologică*, de precizat că până în luna august 2018, un psiholog al Compartimentului Rezidențial din cadrul D.G.A.S.P.C. Alba realiza evaluările psihologice anuale și răspunea solicitărilor reprezentanților centrului. La data vizitei, asistența psihologică era asigurată de un psiholog clinician pe baza unui contract de prestări servicii, o zi pe săptămână timp de 2 ore. Nu exista un spațiu cu destinație exclusiv de cabinet psihologic care să fie folosit doar de către psiholog, ședințele de consiliere realizându-se în biroul responsabilului de Centru, care asigura confidențialitatea actului

psihologic. Printre serviciile desfășurate de către psiholog, potrivit contractului de prestări servicii erau evaluarea psihologică, consilierea individuală și de grup.

Echipa de vizită a constatat că cel puțin doi dintre copii aveau **tulburări de limbaj și nu beneficiaseră de terapie logopedică**. Aceștia au fost aduși în regim de urgență în centru, doar unul dintre ei deținea certificat de încadrare în grad de handicap, dar fiind frați nu au fost despărțiți cu ocazia transferului. Potrivit informațiilor primite, la data vizitei și celălalt beneficiar obținuse certificat de încadrare în grad de handicap, **însă de la transferul lor în centru și până la data vizitei trecuseră 10 luni, perioadă în care niciunul din cei doi copii nu a beneficiat de o formă de terapie și recuperare specifică tulburării de limbaj și altor afecțiuni psihologice**. Echipa de vizită a recomandat conducerii centrului apelarea la servicii de logopedie pentru copiii ce prezentau tulburări de limbaj în vederea asigurării evaluărilor logopedice și a terapiilor de specialitate.

Copiii au beneficiat de evaluare psihologică realizată de un psiholog angajat în cadrul D.G.A.S.P.C. Alba, necesară întocmirii documentelor pentru solicitarea încadrării în grad de handicap, alături de evaluarea psihiatrică. Psihologul, potrivit Metodologiei de Organizare și Funcționare a Casei avea rolul de a organiza discuții de grup cu copiii/tinerii din Casă pentru a cunoaște opiniile lor cu privire la viața lor din cadrul acesteia, iar coordonatorul avea obligația de a informa psihologul alături de managerul de caz și șeful de serviciu despre eventualitatea unor abuzuri și de a lua măsurile care se impuneau în astfel de situații. Totodată în situația aplicării unor măsuri restrictive, psihologul avea obligația de a consilia copilul și dacă era cazul, beneficiarul trebuia să fie examinat de un medic în termen de 24 ore. Psihologul avea sarcina de a participa la întâlnirile membrilor echipei disciplinare alături de asistent social, medic, coordonatorul centrului, în urma cărora se întocmeau minute.

O altă constatare sub aspect psihologic a fost faptul că unii dintre copiii care au fost admiși în regim de urgență suferiseră abuzuri și neglijare în propriile familii. Coroborând cu datele medicale s-a constatat că în evidența medicului psihiatru erau 5 beneficiari cu tratament psihiatric/neurologic. Mai mult, în cuprinsul unor evaluări psihologice **existau recomandări pentru psihoterapie, recomandări care nu au fost îndeplinite din diferite motive, printre care, conform răspunsurilor primite din partea reprezentanților**

centrului, lipsa accesului la un psihoterapeut specializat în psihoterapia traumei. Echipa de vizită, a accentuat în cadrul convorbirilor finale cu conducerea centrului importanța acestui aspect esențial pentru echilibrul psiho-emoțional al beneficiarilor și continuarea demersurilor în vederea asigurării serviciilor de psihoterapie pentru copiii care au suferit abuzuri, traume și neglijență înainte de a ajunge în centru.

De remarcat că nu au existat probleme referitoare la consumul de substanțe psihoactive. Au existat două cazuri izolate la sfârșitul anului 2017 cu privire la consum ocazional de alcool în rândul beneficiarilor, cazuri gestionate corespunzător de către reprezentanții centrului. Cu privire la consumul de tutun, acesta era interzis în centru și în curtea centrului. Deși în centru erau beneficiari de sex feminin, adolescente, care își aveau relații sentimentale, nu a existat nici o recomandare de consult ginecologic în scop preventiv. De asemenea, copiii și-au manifestat afecțiunea față de personalul care îi îngrijea, nefiind sesizate situații de neglijare și abuz, tratamente inumane sau degradante.

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Casa de Tip Familial „Sf. Gheorghe” Sebeș să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Intensificarea colaborării directe cu instituțiile de învățământ și cabinetele școlare de asistență psihopedagogică în vederea reducerii absenteismului, a îmbunătățirii situației școlare și prevenirii repetenței sau abandonului școlar;
2. Accesarea serviciilor de logopedie pentru copiii cu tulburări de limbaj și a psihoterapiei pentru copiii care au suferit abuzuri, neglijență și traume în familiile lor;
3. Pregătirea prealabilă a beneficiarilor în cazul transferurilor, astfel încât să se ia în considerare decizia copiilor, interesul superior al copilului și transferul să nu constituie un eveniment cu impact emoțional major;

4. Realizarea transferului copiilor cu certificat de handicap într-un centru care oferă servicii specifice de terapie și recuperare copiilor cu dizabilități;
5. Modificarea fișei postului asistentului social în concordanță cu activitățile desfășurate în centru (evaluare, planificare, monitorizare) și completarea corespunzătoare a registrului de vizite, registrului de evenimente deosebite și registrului de absențe fără permisiune (data, ora, motivul, dacă s-a anunțat poliția, etc);
6. Formarea personalului prin participarea anuală la cursuri de pregătire profesională, inclusiv cursuri de prim ajutor;
7. Angajarea unui asistent medical care să realizeze supravegherea și intervenția medicală;
8. Asigurarea tratamentului stomatologic pentru beneficiarii cu afecțiuni dentare avansate și a consultațiilor stomatologice în scop preventiv pentru toți ceilalți beneficiari;
9. Dotarea izolatorului și amenajarea unui grup sanitar propriu în măsura posibilităților tehnice și acoperirea treptelor cu material anti alunecare.

RECOMANDĂ

conducerii Inspectoratului Școlar Județean Alba și Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Alba să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

Colaborarea eficientă cu reprezentanții Casei de Tip Familial „Sfântul Gheorghe” Sebeș în vederea reducerii absenteismului, a îmbunătățirii situației școlare și a prevenirii repetenției sau a abandonului școlar a elevilor din cadrul Casei de Tip Familial „Sfântul Gheorghe” în special în cazul celor trei elevi repetenți, intensificarea demersurilor de intervenție educațională complexă, monitorizarea situației școlare a elevilor, realizarea de întâlniri frecvente cu reprezentanții CTP Sfântu Gheorghe Sebeș.

Alba Iulia, 6 decembrie 2018